

EUROPSKITJEDANMOBILNOSTI

16. – 22. RUJNA 2023.

Brzi vodič o godišnjoj temi: „Štedimo energiju“

Zašto je važno štedjeti energiju radi urbane mobilnosti?

- Energetsko siromaštvo i siromaštvo mobilnosti u porastu su zbog viših troškova za stanovništvo i poduzeća
- Održavanje javnog prijevoza predstavlja veliki izdatak za gradske proračune
- Nakon ruske invazije na Ukrajinu, ključno je smanjiti našu ovisnost o ruskoj nafti i prijeći na održive izvore energije
- Klimatska kriza uvijek je prisutna i potrebna nam je ugljično neutralna Europa do 2050.

Smanjenje potrošnje energije u skladu je s općim ciljevima

EUROPSKOGTJEDNAMOBILNOSTI:

- poticanje održive mobilnosti
- poticanje aktivnog prijevoza
- stvaranje gradova pogodnih za život

Zajednički naponi u svrhu smanjenja potrošnje energije već su pozitivno utjecali na zalihe i cijene goriva, no možemo učiniti više. Istražimo načine kako bismo osigurali da naše navike mobilnosti doprinose tim zajedničkim naporima.

Otkrijte temu „Štedimo energiju“ u brzim vodičima u nastavku:

1. Javni prijevoz
2. Aktivna mobilnost
3. Smanjenje ovisnosti o automobilu
4. Upravljanje mobilnošću
5. Infrastrukturna rješenja

Pet savjeta kako pomoći uštedjeti energiju:

Koristite javni prijevoz, okosnicu svakog prijevoznog sustava. Autobusi mogu pomoći u smanjenju naših emisija i potrošnje energije, osobito ako za pogon koriste čiste izvore energije.

Budite aktivni! Putovanja u urbanim područjima kraća od 5 km mogu se obaviti pješice ili biciklom u trajanju do 30 minuta. Možete uštedjeti energiju i ojačati svoje tjelesno i duševno zdravlje.

Osjetite slobodu kretanja bez automobila; godišnji trošak posjedovanja osobnog automobila često se podcjenjuje: do 4.500 € samo za troškove energije.

Smanjite broj nepotrebnih putovanja automobilom: Možete li bolje planirati svoj dan? Raditi od kuće? Kupovati u lokalnim trgovinama? Dijeliti? Kombinirati putovanja? Riječ je o...
„Kombiniraj i kreći se“!

Usporite! Smanjenjem brzine za 10 km/sat vaš račun za gorivo može biti niži do 60 € godišnje. Manjom brzinom podižemo kvalitetu života i gospodarsku aktivnost.

Povezane inicijative EU-a:

REPowerEU

European Green Deal

Urban Mobility Framework

European Year of Skills

Cities Saving Energy Sprint

Javni prijevoz: zajedno do uštede energije

Javni prijevoz može značajno pomoći u smanjenju naše potrošnje energije. Količina energije koja je potrebna kako bi jedna osoba prešla jedan kilometar javnim prijevozom mnogo je manja nego osobnim automobilom.

Dobra praksa za poticanje većeg korištenja javnog prijevoza

Parkiraj i vozi se, Krakov (Poljska)

- Besplatno parkiranje na nekoliko lokacija P&V za korisnike godišnje karte javnog prijevoza
- Dnevna karta za javni prijevoz od 2 € uključuje parkiranje automobila na lokaciji P&V
- Sve lokacije P&V prikladno su povezane s mrežom javnog prijevoza

Izvođenje čučnjeva za besplatne autobusne karte, Cluj-Napoca (Rumunjska)

- Izvođenje 20 čučnjeva u dvije minute za besplatnu kartu za jednu vožnju
- Privuklo je medijsku pozornost

Noćni autobusi staju svugdje za žene, Valencija (Španjolska)

- Žene mogu zatražiti zaustavljanje autobusa poslije 22:30 sati bilo gdje na putanji na kojoj prometuje
- Cilj je povećati sigurnost

Snižene cijene karata za kućanstva s niskim prihodima, Rim (Italija)

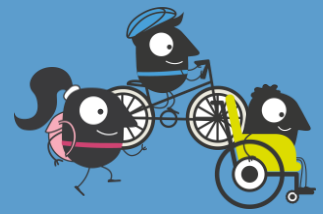
- Godišnja karta između 130 € i 150 € za mlade, studente i kućanstva s niskim prihodima; 100 € jeftinije od redovne cijene
- Besplatna godišnja pretplata za osobe starije od 65 godina s niskim prihodima

Količina energije koja se koristi za pokretanje vozila dijeli se s brojem putnika. A energetska učinkovitost vozila javnog prijevoza već je visoka, posebno metroa i tramvaja.

Ideje za aktivnosti tijekom EUROPSKOGTJEDNAMOBILNOSTI

- ✓ Predstavite posebne ponude
- ✓ Natječaji za osvajanje godišnjih karata
- ✓ Zabava nakon posla u blizini autobusnih postaja
- ✓ Ne zaboravite na pristupačnost!
- ✓ Aktivnosti s invalidskim kolicima ili povezima za oči za podizanje svijesti
- ✓ Kulturne predstave u vozilima ili na postajama
- ✓ Rasprava između javnih prijevoznika i korisnika
- ✓ Ankete o zadovoljstvu
- ✓ Izložba čistih i inteligentnih vozila s mogućim testnim vožnjama

2

Aktivna mobilnost: korištenje vlastite energije

Osim zdravog doručka ili hranjivog ručka, za aktivnu mobilnost potrebno je malo ili nimalo dodatne energije za putovanje u urbanim područjima. Za električne bicikle ili e-romobile potrebna je energija za punjenje baterija. Ipak, u usporedbi s električnim automobilom, ušteda energije je golema.

Dobra praksa za poticanje aktivne mobilnosti

Obojene navigacijske ulične linije, Alimos, Grčka

- 5 linija u boji koje vas vode do kulturnih znamenitosti: parkova, plaže itd.
- Jednostavna i isplativa staza za bicikliste i pješake: vedra i praktična.

Otmjena ženska vožnja biciklom, paneuropski projekt

- Okupljanje biciklistica u otmjenoj odjeći u svrhu poticanja bicikliranja za žene.
- Promicanje osnaživanja žena, aktivne mobilnosti i urbanih područja bez automobila.
- Sljedeće događanje održava se u mnogim mjestima i gradovima, 17. rujna 2023., tijekom EUROPSKOG TJEDNAMOBILNOSTI.

Školske ulice, UK

- Cilj je stvoriti sigurnija i manje zagušena područja oko škola.
- Korištenje metode zajedničke izgradnje kako bi se izbjegli sukobi zbog privremenog zatvaranja ceste.

Biciklistička strategija EU-a, Europska unija

- Rezolucija Europskog parlamenta iz veljače 2023. kojom se bicikliranje priznaje kao jednako bitan način prijevoza.
- Frans Timmermans, potpredsjednik Europske komisije, najavio je objavu Europske deklaracije u 2023. godini.

Ideje za aktivnosti tijekom EUROPSKOG TJEDNAMOBILNOSTI

- ✓ Natjecanja u aktivnoj mobilnosti između radnih mjesta i škola.
- ✓ Suradnja s lokalnim operaterima sustava dijeljenja bicikala kako bi se osigurale posebne ponude.
- ✓ Zajedničko postavljanje putokaza: napišite udaljenost i vrijeme potrebno da se stigne do odredišta pješice ili biciklom.
- ✓ Organizirajte dan „Biciklom na posao“.
- ✓ Besplatni doručak za bicikliste.
- ✓ Prikazivanje biciklističke infrastrukture.
- ✓ Ljudi „istražuju“ pješačku infrastrukturu s povezom za oči ili u invalidskim kolicima.

3 Smanjenje ovisnosti o automobilu: manja pojedinačna potrošnja energije

Naše urbano okruženje izgrađeno je na način da omogući prostor za automobile. To je dovelo do opće ovisnosti o motoriziranim vozilima. Ipak, motorizirana vozila glavni su uzrok potrošnje energije povezane s prometom kao i zagušenja, onečišćenja zraka i onečišćenja bukom, sudara itd.

Dobra praksa za smanjenje ovisnosti o automobilima

Mjesec bez automobila, Tartu, Estonija

- Produljenje Dana bez auta na cijeli mjesec u jednoj od glavnih ulica.
- 8.000 m² prostora za jogu, koncerte, festivale, vrtuljak i bazen.

Dan bez auta u svrhu uvođenja stalnih mjera, Pariz, Francuska

- Uvođenje zona „Pariz diše“ u mnogim četvrtima, zatvorenima za automobile nedjeljom i praznicima.
- Oko 100 ulica trajno postaje pješačka zona.

Sheme otkupa rabljenih ili karamboliranih vozila, Belgija, Francuska, Litva, UK

- građanima se u zamjenu za registarsku pločicu vozila nudi naknada za godišnje prijevozne karte, troškove dijeljenja automobila, (električnog) bicikla itd.

ULaaDS – Urbana logistika kao usluga na zahtjev, Groningen, Nizozemska

- Prijelaz na logistiku s nultom emisijom omogućavanjem alternativa za vlasnike lokalnih trgovina.
- Najam putem interneta kombija, lakog električnog teretnog vozila i električnog teretnog bicikla s nultom emisijom.

Smanjenjem naše zajedničke ovisnosti o automobilima, možemo smanjiti potrošnju energije i ostvariti sve koristi urbanog okoliša.

Ideje za aktivnosti tijekom EUROPSKOGTJEDNAMOBILNOSTI

- ✓ Organizirajte Dan bez auta za pamćenje (pročitajte naš letak: *How to organise a Car-Free Day in 10 steps*).
- ✓ Besplatan javni prijevoz i/ili zajednička mobilnost u zamjenu za ključeve automobila.
- ✓ Davanje smjernica poslodavcima o planovima upravljanja mobilnošću.
- ✓ Poticanje prelaska na čistija urbana logistička vozila, kao što su teretni bicikli.
- ✓ Postavljanje lokalne „točke mobilnosti“

4 Upravljanje mobilnošću: omogućiti uštedu energije za sve

Upravljanje mobilnošću je koncept promicanja održivog prijevoza i upravljanja potražnjom za korištenjem automobila na način da se mijenjaju stavovi i ponašanja putnika, osobito na razini poduzeća, organizacija i institucija. (Europska komisija, 2021.)

Dobra praksa u području upravljanja mobilnošću

Upravljanje mobilnošću u malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima), okrug Kronoberg, Švedska

- Cilj: održivije putovanje na posao i s posla u MSP-ovima
- Suradnja s približno 20 poduzeća i jedna zajednička metoda: (1) mjerenje trenutnog ponašanja; (2) izrada plana prijevoza prilagođenog svakom poduzeću; (3) provedba aktivnosti; (4) mjerenje rezultata.

Pomlađivanje sveučilišnog kampusa, Metropolia GZM, Katowice, Poljska

- Cilj: istražiti učinke promjena u prostoru na društveno ponašanje.
- Prenamjena sveučilišnog parkirališta u sigurnu i društveno prilagođenu pješačku zonu pomoću pristupa zajedničke izgradnje
- Nadahnuće za preslikavanje na lokalnoj razini i rasprave o budućem korištenju urbanog prostora.
- Dobitnik nagrade **MOBILITYACTION** za 2023.

Osmišljavanje ulica za djecu, Sevilla, Španjolska

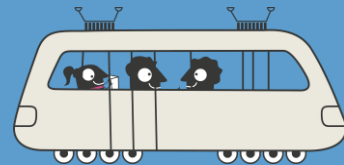
- Djeca u dobi od 11 do 12 godina provela su istraživanje o ekonomiji, zdravlju, energetske učinkovitosti i klimatskoj krizi.
- Kao rezultat toga, podijelili su s javnošću svoju viziju i urbanističke planove različitih lokacija

Upravljanjem mobilnošću možemo smanjiti zajedničku potrošnju energije na način da potaknemo promjene ponašanja zaposlenika, studenata, klijenata, posjetitelja...

Ideje za aktivnosti tijekom EUROPSKOG TJEDNAMOBILNOSTI

- ✓ Suradnja sa školama i poduzećima u pogledu planova upravljanja mobilnošću.
- ✓ Natjecanja iz održive mobilnosti u školama i na radnim mjestima
- ✓ Predstavljanje nagrada za planove upravljanja mobilnošću.
- ✓ Promicanje inicijativa za osobe koje putuju na posao i s posla: dijeljenje automobila, aplikacija „cycle buddies“, pedibus za djecu itd.
- ✓ Vođenje primjerom: donošenje ambicioznog plana upravljanja mobilnošću za osoblje gradske uprave

5 Infrastrukturalna rješenja: učiniti uštedu energije trajnom

Infrastruktura za mobilnost nije ograničena na ceste i prilagodljiv automobilski promet. Prilagodba i stvaranje infrastrukture ključni su za destimulaciju korištenja vozila koja troše energiju, uglavnom osobnih automobila, te za poticanje manje energetski zahtjevnih načina prijevoza, kao što su aktivna mobilnost i javni prijevoz.

Dobra praksa infrastrukture održive urbane mobilnosti

Otvorene ulice, Milano, Italija

- Planom „Strade Aperte“ razvija se pješačka i biciklistička infrastruktura i ograničava se pristup automobilima.
- Mjere obuhvaćaju proširene kolnike, nove zone u kojima se vozi 30 km/sat i mrežu biciklističkih staza: 750 km s ostvarenjem do 2035.

Plan za promicanje bicikliranja, Beč, Austrija

- 30 infrastrukturnih projekata i 20 kilometara biciklističkih staza s početkom ili ostvarenjem 2023.
- Zasadić će se drveće i cvjetnjaci te postaviti ulični namještaj čime će se zamijeniti automobilska infrastruktura.

Urbano preosmišljavanje i prenamjena: Treća mjesta, Oslo, Norveška

- Na prvom je mjestu dom, na drugom radno mjesto, a na trećem druga mjesta na kojima provodimo vrijeme.
- Na primjer, u Oslu, Prindsen Hage nudi staklenik, barove, kamione s hranom te čak i klizalište ili božićni sajam.

Povezivanje aktivnog prijevoza i željezničke mreže, Île-de-France, Francuska

- Ulaganje u infrastrukturu kojom se podržava višemodalni regionalni promet: bicikliranje i željeznički promet.
- 8.000 parkirališnih mjesta za bicikle u blizini kolodvora.
- Cilj je povećati broj parkirališnih mjesta za bicikle na 50.000 do 2025. i 100.000 do 2030.

Ideje za aktivnosti tijekom EUROPSKOG TJEDNAMOBILNOSTI

- ✓ Promicanje prometne infrastrukture izgrađene u proteklih 12 mjeseci.
- ✓ Javna savjetovanja i sastanci o budućoj infrastrukturi.
- ✓ Ispitivanje novih pješačkih zona tijekom Dana bez auta.
- ✓ Tijekom Dana bez auta, ponuditi prostor lokalnim udrugama za različite namjene: jogu, koncerte, ples, košarku, sajmove knjiga itd.
- ✓ Izgradnja „iznenadnih“ parkova i mjesta.
- ✓ „Dan parkiranja“: pozvati stanare da prenamijene parkirališna mjesta